

Rok IV.

Nr. 10.

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WILEŃSKIEGO

WYDAWANY Z FUNDUSZÓW NAUCZYCIELSTWA OKRĘGU.

Wilno, dnia 10 października 1927 r.

Redakcja i Administracja:
Wilno, Wolana 10. Kuratorjum Okr. Szk. Wil. Konto P.K.O. Nr. 30.466

Pojedyncze numery do nabycia w Księgarni Stow. Naucz. Pol. w Wilnie, ul. Królewska Nr. 1.

Pozycja	T R E Ś Ć :	str.
187. Odezwa z powodu przejęcia Woj. Nowogródzkiego		252
188. Rozporządzenie Min. W. R. i O. P. o zniesieniu okr. szkoln. Białostockiego		253
189. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o zmianie ustawy z dn. 27-V-19 r. o ustalaniu i wynagradz. naucz. szkół powszechnych		254
190. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. wykon. art. 84 ustawy emerytalnej		255
191. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. opłat emerytal. naucz.		255
192. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. wymiaru urlopu wypoczynkowego		256
193. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. utworzenia Państw. Inst. Wychow. Fizycznego		257
194. Okólnik M. W. R. i O. P. w spraw. kółek i zrzeszeń młodzieży szkolnej		258
195. Rozporządzenie M. W. R. i O. P. w spr. uzupełnienia przepisów egzam. państw. na naucz. szkół średnich		259
196. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. pokrywania wydatków rzeczowych w szkołach średnich ogólnokształcących		259
197. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. zobrazowania działalności Rządu		260
198. Okólnik K. O. S. Wil. w spr. lotnych komisji porządkowo-sanitarnych		260
199. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. przepisów służbowych o wyjazdach oficerów zagranicę		261
200. Okólnik K. O. S. Wil. w spr. nieusprawiedliwionej nieobecności naucz. szkół dokszt. na lekcjach		263
201. Ogłoszenia urzędowe		264
202. Podział rejonów wizytacyjnych szkoln. powszechn.		266
203. Ruch służbowy		266
204. Komunikaty i zawiadomienia		269
205. Dział nieurzędowy		273

ODEZWA

z powodu przejęcia szkolnictwa Województwa Nowogródzkiego

do wszystkich Urzędów podległych, Dyrekcyj i Kierowników szkół, oraz ogółu Nauczycielstwa Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego.

Pierwszego października Kuratorjum Wileńskie zaczyna nowy okres działalności; od tego bowiem dnia, po ostatecznym przejęciu szkolnictwa nowogródzkiego, Okręg Szkolny Wileński został prawie podwojony. Obecnie obejmuje on szkolnictwo powszechne i średnie Województwa Wileńskiego i Nowogródzkiego, rozdzielone poprzednio między trzy okręgi, a nadto szkoły techniczne, zależne dotychczas bezpośrednio od Ministerstwa W. R. i O. P.

Złączenie szkolnictwa obu województw, stanowiących całość pod względem geograficznym, historycznym i tradycyjnym, odpowiada słusznym dążeniom i uczuciom społeczeństwa. Wielkie imię Adama Mickiewicza wyciska na obu tych ziemiach jedno wspólne znamię, drogę dla każdego Polaka. Nowogródzkie to „kraj lat dziecinnych” poety, Wileńszczyzna to kraj jego „młodości górnej i chmurnej”. Wieczną dumą tych ziem będzie to, że wydały, wychowały i wykształciły Tego, „z któregośmy wszyscy”. On to, czerpiąc treść i uczucie ze wspomnień o ziemi swych lat dziecinnych, którą uważał za centrum polskości, za kraj, gdzie się każdy „napije, nadysze Ojczyzny”, po kilkunastu latach tułactwa po obcych krajach, stworzył „Pana Tadeusza”, to najdojrzalsze i najpełniejsze wcielenie polskości w naszej poezji.

Jako nauczyciele i wychowawcy musimy w tej ważnej chwili dla Kuratorjum Wileńskiego wspomnieć też drugie wielkie nazwisko, związane ściśle z dziejami tutejszego szkolnictwa. Ks. Adam Czartoryski, pierwszy kurator wileński, rozpoczął tutaj przed 126 laty wiekopomne dzieło odrodzenia ducha narodowego i przez swój rozum, zapał, wytrwałość umiał z tej ziemi wydobyć tyle wewnętrznego ognia, że w promieniach jego mogła ogrzewać się i rozwijać przez długi okres niewoli nietylko polskość tych właśnie ziem, lecz także wszystkich innych dzielnic Polski nad Wartą, Wisłą i Dniestrem. Podupadającą szkołę polską dźwignął Ks. Czartoryski i wskazał jej wielki cel: stać na straży narodu i prowadzić Ojczyznę do wolności.

Niepodobna piękniejszych i chlubniejszych imion wypisać na sztandarach naszych poczynań w tej pracy, która nas czeka na ziemi wileńskowogródzkiej. Wierni tradycji pracujemy z jednaką gorliwością nad wychowaniem i kształceniem wszystkich dzieci naszych współobywateli, niezależnie od religii i narodowości. Oby kiedyś nasi spadkobiercy mogli o nas powiedzieć, żeśmy tej ziemi szarej i ubogiej, zniszczonej niewolą, zoranej i zrabowanej przez wojnę, umieli oddać wszystkie nasze siły, żeśmy, dzięki naszej miłości i energii, wydobyli z niej i oddali na usługi Ojczyźnie wielkie zasoby duchowe, których w ciągu długich dziejów nigdy jej Pan Bóg nie poskąpił.

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) *Dr. A. Ryniewicz.*

Wilno, 1 października 1927 r.

188.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 24 sierpnia 1927 r.

o zniesieniu okręgu szkolnego białostockiego.

Na podstawie art. 2 i 10 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. № 50, poz. 304) tudzież na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 1922 r. (Dz. U. R. P. № 34, poz. 279) w przedmiocie rozciągnięcia tej ustawy na województwa: nowogródzkie, wołyńskie i poleskie oraz na powiaty: białowieski, grodzieński i wołkowyski województwa białostockiego, zarządzam co następuje:

§ 1. Okręg szkolny białostocki znosi się i włącza do okręgu szkolnego warszawskiego.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 października 1927 r. Z dniem tym traci moc obowiązującą wszystkie sprzeczne z niem rozporządzenia.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

Dr. Dobrucki.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 17 sierpnia 1927 r.

o zmianie ustawy z dnia 27 maja 1919 r. o ustalaniu i wynagradzaniu nauczycieli publicznych szkół powszechnych.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1. W ustawie z dnia 27 maja 1919 r. o ustalaniu i wynagradzaniu nauczycieli publicznych szkół powszechnych (Dz. P. P. P. Nr. 44, poz. 311), zmienionej ustawą z dnia 18 grudnia 1919 r. (Dz. U. R. P. z 1920 r. Nr. 2, poz. 6) i ustawą z dnia 15 stycznia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 88), w §§ 3 i 9 art. 22 dodaje się ustęp następujący:

„Dla nauczycieli czynnych w dniu 29 listopada 1922 r. w publicznych szkołach powszechnych na terenie województw: nowogródzkiego, poleskiego, wołyńskiego i ówczesnego okręgu administracyjnego wileńskiego; powiatów: grodzieńskiego i wołkowyskiego, oraz gmin: białowieskiej, masiewskiej i suchopolskiej ówczesnego powiatu bielskiego województwa białostockiego odracza się ten termin do dnia 31 sierpnia 1929 roku”.

Art. 2. Wykonanie rozporządzenia niniejszego powierza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Warszawa, dnia 17 sierpnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 74, poz. 642).

Prezydent Rzeczypospolitej

(—) *I. Mościcki.*

Minister

(—) *K. Bartel.*

Minister Spraw Zagranicznych

(—) *August Zaleski.*

Minister Sprawiedliwości

(—) *A. Meysztowicz.*

Minister Rolnictwa

(—) *K. Niezabytowski.*

Minister Komunikacji

(—) *Romocki.*

Minister Pracy i Opieki Społecznej

(—) *Dr. Jurkiewicz.*

Minister Poczt i Telegrafów

(—) *Bogusław Miedziński.*

Prezes Rady Ministrów
i Minister Spraw Wojskowych

(—) *J. Piłsudski.*

Minister Spraw Wewnętrznych

(—) *Sławoj-Składkowski.*

Minister Skarbu

(—) *G. Czechowicz.*

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego

(—) *Dr. Dobrucki.*

Minister Przemysłu i Handlu

(—) *E. Kwiatkowski.*

Minister Robót Publicznych

(—) *Moraczewski.*

Minister Reform Rolnych

(—) *Witold Staniewicz.*

190.

O K Ó L N I K

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dn. 14 września 1927 roku № 0—Prez. 1758—27.

Do Wszystkich Władz i Urzędów, podległych bezpośrednio
Ministerstwu W. R. i O. P.

w sprawie wykonania art. 84 ustawy emerytalnej z 11. XII 1923 r.

Wobec wątpliwości, nasuwających się niektórym władzom i urzędom przy wykonywaniu art., 84 ustawy emerytalnej z dn. 11 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 6 z 1924 r. poz. 46) w brzmieniu ustawy z dnia 13 lutego 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 18 poz. 178), Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w związku z okólnikiem swym z dnia 5 kwietnia b. r. Nr. O. Prez. 1758-27 wyjaśnia, że przepis ustępu trzeciego § 30 rozporządzenia wykonawczego z dnia 26 marca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32 poz. 320) do ustawy emerytalnej, dotyczący zawiadamiania funkcjonariuszy państwowych o czasokresie zaliczonym im do wystugi emerytalnej, odnosi się *jedynie* do wypadków deklaracji wzoru Nr. 1 t. j. gdy funkcjonariusz podjął wkładki z kasy emerytalnej b. państwa zaborczego i zwraca je skarbowi Państwa Polskiego.

Natomiast deklaracje wzoru Nr. 2, które obowiązani są składać wszyscy funkcjonariusze w służbie czynnej, w myśl okólnika tutejszego z dnia 19 września 1924 r. Nr. 7696-F. 24 (ostatni ustęp zawartego w nim okólnika Ministerstwa Skarbu) i przytoczonego § 30 rozporządzenia wykonawczego, mają być stosownie do okólnika z dnia 5 kwietnia 1927 r. Nr. O. Prez. 1758-27 jedynie włączone do akt osobowych urzędników.

Za Ministra

(—) *Miecz. Szerer*

Dyrektor Departamentu.

191.

O K Ó L N I K

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 26 września 1927 roku Nr. I-14904-27.

Do Kuratorów Okręgów Szkolnych Województwa Śląskiego i Li-
ceum Krzemienieckiego.

w sprawie opłat emerytalnych pobieranych od nauczycieli.

Na zapytanie jednego z Kuratorów Ministerstwo wyjaśnia, iż od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr. 92 poz. 530) przy potrącaniu z uposażenia nauczycieli opłat emerytalnych, ustanowionych w art. 7 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonariuszów

państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z r. 1924 Nr. 6 poz. 46) należy kierować się następującymi zasadami:

1) Od nauczycieli tymczasowych (art. 8 ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli) nie należy pobierać opłat emerytalnych. Wyjątek od tej zasady stanowią ci nauczyciele tymczasowi, do których ma zastosowanie postanowienie art. 152 ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli, w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67 poz. 592); od takiego nauczyciela tymczasowego należy pobierać opłaty emerytalne od chwili, gdy ukończy 10 lat służby, policzalnej do emerytury.

2) Terminem początkowym, od którego nauczyciel stały jest obowiązany zacząć uiszczać opłaty emerytalne, jest data ustalenia, uwidoczniona w dekrete ustalenia.

Wyjaśnienie niniejsze zostanie ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa.

Za Ministra (—) w. z. *W. Żłobicki*
Podsekretarz Stanu.

192.

OKÓLNİK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

z dnia 29 września 1927 r. Nr. O. Prez. 5721-27.

Do wszystkich Władz i Urzędów, podległych bezpośrednio Ministerstwu W. R. i O. P.

w sprawie wymiaru urlopu wypoczynkowego.

Wobec nasuwających się wątpliwości przy oznaczaniu wymiaru urlopu wypoczynkowego zgodnie z postanowieniami art. 36 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 164) Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na podstawie wyjaśnienia Prezydium Rady Ministrów oznajmia co następuje:

Kwestję co rozumieć należy przez czas służby w myśl art. 36 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej, rozstrzyga art. 14 tejże ustawy w brzmieniu art. 2 ustawy z dnia 28 lipca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67 poz. 606). W myśl tego przepisu przez czas służby rozumieć należy oprócz państwowej służby cywilnej w Państwie polskiem, także czas służby państwowej (cywilnej i wojskowej) lub samorządowej w b. państwie zaborczem, czas pracy zawodowej, oraz czas służby wojskowej w Państwie polskiem, *pod jedynym warunkiem, że czas ten był zaliczony do wysługi lat* w myśl poprzednich ustaw o uposażeniu.

Na zasadzie powyższych ustaw o uposażeniu komisje weryfikacyjne zaliczać mogły do wysługi lat czas służby państwowej (cywilnej i wojskowej) lub samorządowej w państwach obcych, oraz czas pracy zawodowej, natomiast władza (bez uchwały komisji weryfikacyjnej) doliczała czas państwowej służby (także wojskowej) polskiej.

Czasem służby w rozumieniu art. 36 powołanej ustawy o państwowej służbie cywilnej jest więc czas służby, określony w ustępie 1 art. 14 tejże ustawy, oraz cały czas doliczony w sposób wyżej podany do wyługi lat.

 Za Ministra
Miecz. Szerer
 Dyrektor Departamentu.

193.

O K Ó L N I K

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 7 września 1927 roku Nr. O. Prez. 5523/27.

Do Pp. Kuratorów Okręgów Szkolnych, Naczelnika Wydz. Oświec. Publiczn. w Województwie Śląskiem i Wizytatora Liceum Krzemienieckiego

w sprawie utworzenia Państwowego Instytutu Wychowania Fizycznego.

Państwowe Kursy Wychowania Fizycznego w Warszawie istniejące od r. 1921 (Dz. Urzęd. № 17, poz. 175 z r. 1921) otrzymują z dniem 1 września 1927 roku nazwę Państwowego Instytutu Wychowania Fizycznego w Warszawie.

Warunki przyjęcia, cel, zakres i czas trwania studjów, zakres i tryb egzaminów rocznych i końcowych, uprawniających do zdawania egzaminu państwowego na nauczyciela ćwiczeń cielesnych w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich określa rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 7 października 1924 r. L. 2950/II.A. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 18 poz. 183).

Na czele Państwowego Instytutu Wychowania Fizycznego stoi dyrektor, którego pobory, jakoteż pobory nauczycieli określa na zasadzie art. 39, ustęp ostatni ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) o uposażeniu funkcjonariuszy państwowych i wojska Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Okólnik z dnia 17 września 1926 roku Nr. O. Prez. 7803/26 wraz z dołączonym rozporządzeniem jest nieważny.

(—) *Dr. Dobrucki*
 Minister.

O K Ó L N I K

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 3 września 1927 r. Nr. OR. fiz. 752/27.

Do Panów Kuratorów Okręgów Szkolnych, Naczelnika Wydziału Oświecenia Publicznego w Woj. Śląskiem i Wizytatora Liceum Krzemienieckiego

w sprawie zakładanie kółek i zrzeszeń młodzieży szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów naucz. i szkół zawodowych.

Organizowanie kółek i zrzeszeń młodzieży na terenie szkoły średniej ogólnokształcącej, seminarjum nauczycielskiego i szkoły zawodowej stanowi bardzo ważny czynnik wychowania społecznego młodzieży. Dla utrzymania równowagi między rozlicznymi żądaniami tych szkół i ujednostajnienia zasad postępowania w przygotowaniach do pracy społecznej młodzieży pod odpowiedzialnem kierownictwem dyrektora(ki) szkoły, zarządzam:

1) Wszelkie kółka i zrzeszenia młodzieży szkolnej mogą powstawać jedynie za zezwoleniem lub na polecenie dyrektora(ki) szkoły i na jego zarządzenie muszą być zlikwidowane.

2) Młodzież szkół średnich wszelkiego typu może należeć tylko do kółek i zrzeszeń, istniejących w danej szkole za zezwoleniem dyrektora(ki). Wyjątek stanowią: międzyszkolne kółka sportowe i w niektórych wypadkach międzyszkolne drużyny harcerskie, choć i tu zezwolenie dyrektora(ki) jest konieczne.

3) Dozwolone są organizacje:

a) o charakterze religijnym, samokształcącym, artystycznym i sportowym. Takie kółka winny być kierowane przez nauczycieli i nie potrzebują specjalnej organizacji władz wewnątrz kółek,

b) o charakterze samorządowym, współdzielczym, humanitarnym (bratnie pomoce kółka P. C. K.) i etyczne (walka z alkoholizmem). Takie kółka winny mieć statut, regulamin i wyznaczonego przez dyrekcję szkoły opiekuna (kuratora).

4) Łączenie się kółek różnych szkół w jedno zrzeszenie z przełożoną wspólną władzą zrzeszeniową jest niedozwolone. Wyjątek stanowią drużyny harcerskie, wchodzące zgodnie z organizacją Zw. Harc. Polsk. w hufce i chorągwie.

5) Ilość i jakość kółek i zrzeszeń młodzieży w danej szkole zależy od decyzji dyrektora(ki) szkoły, który winien czuwać nad tem, aby młodzież w nadmiarze wziętych na siebie obowiązków nie przyzwyczajala się do pracy powierzchownej i w zbyt szerokim wyborze pól pracy dodatkowej nie potrzebowała się decydować zbyt nierozważnie.

Z chwilą ogłoszenia niniejszego okólnika tracą moc obowiązującą wszelkie zarządzenia sprzeczne z nim.

Okólnik powyższy ukaże się w najbliższym numerze Dziennika Urzędowego Min. W. R. i O. P.

(—) *Dr. Dobrucki*
Minister

195.

ROZPORZĄDZENIE

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 5 sierpnia 1927 r.

o uzupełnieniu rozporządzenia z dnia 9 października 1924 r. w sprawie egzaminu państwowego na nauczyciela szkół średnich.

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 26 września 1922 r., dotyczącej kwalifikacyj zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych (Dz. U. R. P. № 90, poz. 828) zarządzam co następuje:

§ 1. Do § 35 rozporządzenia z dnia 9 października 1924 r. w sprawie egzaminu państwowego na nauczyciela szkół średnich (Dz. U. R. P. № 91, poz. 859) wprowadza się nowy punkt d) treści następującej:

„d) Kandydaci, którzy ukończyli dwuletni kurs (od r. 1925/26 do r. 1926/27) przy Studium Wychowania Fizycznego w Poznaniu.”

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
Dr. Dobrucki.

196.

O K Ó L N I K

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 27 września 1927 r. Nr. II-13921/27.

Do Kuratorów wszystkich Okręgów Szkolnych

w sprawie pokrywania wydatków rzeczowych w państwowych szkołach średnich ogólnokształcących.

Z przyczyn, wskazanych w tutejszem zarządzeniu z dnia 2 marca 1926 r. Nr. II-1972-26, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wprowadza na rok szkolny 1927-28 pobieranie od uczniów państwowych szkół średnich ogólnokształcących dotychczas obowiązującej taksy administracyjnej w kwocie 45 zł. (czterdzieści pięć złotych) od ucznia na pokrycie wydatków rzeczowych gimnazjów państwowych.

Pobieranie tej taksy winno być uskuteczniane na zasadach powyższego tutejszego zarządzenia, względnie zarządzenia z dnia 26 czerwca 1926 r. Nr. II-7361-26.

(—) *Dr. Dobrucki*
Minister.

197.

O K Ó L N I K

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 12 września 1927 r. Nr. O. Prez. 5518-27.

Do wszystkich Władz i Urzędów, podległych bezpośrednio Ministerstwu W. R. i O. P.

Sprawa zobrazowania działalności Rządu.

Prezydjum Rady Ministrów przystępuje do wydania obszerniejszej pracy, mającej na celu zobrazowanie działalności Rządu od maja 1926 r. do końca roku bieżącego.

Redakcję naczelną tej pracy powierzył Pan Prezes Rady Ministrów D-r. Witoldowi Kamienieckiemu, z którym, w celu sprawniejszego biegu prac, pozostawać będzie w stałym kontakcie delegowany przezemnie z ramienia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego p. Janusz Jędrzejewicz, wizytator szkół.

Podając powyższe do wiadomości polecam wydanie podległym organom ścisłych zarządzeń, by celem ułatwienia pracy redakcji dostarczały wspomnianym osobom wszelkich potrzebnych materiałów, informacji i zestawień statystycznych.

Minister
Dr. Dobrucki.

198.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 7. X. 1927 r. L. O.26088-27.

Do wszystkich władz i urzędów podległych Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego.

W myśl reskryptu Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 19. IX. L. Z. H. 4180-27 od 2 października r. b. rozpoczynają swą działalność na całym terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej Komisje lotne ministerjalne do spraw porządkowo-sanitarnych.

Mają one dokonać inspekcji porządkowo-sanitarnej miast, miasteczek i wsi oraz budynków, w których mieszczą się urzędy państwowe, w miastach wojewódzkich jak i powiatowych oraz posesyj, na których budynki te są położone.

Podając powyższe do wiadomości, polecam czynienie wszelkich ułatwień tym komisjom przy pełnieniu ich czynności urzędowych.

Kurator Okregu Szkolnego
w. z. (—) *Kuczewski*
p. o. Naczelnik Wydziału

199.

O K Ó L N I K

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 26 sierpnia 1927 r. Nr. O. Prez. 4985/27.

Do Panów Kuratorów Okręgów Szkolnych i Wizytatora Liceum Krzemienieckiego.

przepisy służbowe o wyjazdach oficerów zagranicę (P. S. 325—565).

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przesyła załączony wyciąg z przepisów służbowych o wyjazdach oficerów zagranicę P. S. 325—565, dotyczący oficerów rezerwowych, celem podania do wiadomości osobom interesowanym.

Za Ministra (—) *Dr. M. Pollak*
Dyrektor Departamentu.

1 załącznik.

Przepisy służbowe L. 325—564.**Ministerstwo Spraw Wojskowych**

Warszawa, dnia 1 czerwca 1927 r.

PERSONALNE OFICERÓW.**Wyjazdy zagranicę oficerów w służbie czynnej, w stanie nieczynnym i w stanie spoczynku oraz oficerów rezerwowych.**

24. **Władze, udzielające zezwoleń na wyjazd, a. Minister Spraw Wojskowych.** Na wyjazd w sprawach prywatnych zagranicę udziela zezwoleń Szef Biura Personalnego w imieniu Ministra Spraw Wojskowych:

1) oficerom w stanie czynnym, oraz powołanym do służby czynnej oficerom rezerwowym i stanu spoczynku w czasie udzielonego im urlopu,

2) oficerom w stanie nieczynnym.

b. Dowódcy okręgów korpusów. Dowódcy okręgów korpusów udzielają zezwoleń na wyjazd zagranicę niepowołanym do służby czynnej:

1) oficerom w stanie spoczynku,

2) oficerom rezerwowym.

c. Wzór zezwolenia. Wzór zezwoleń na wyjazd zagranicę, wymienionych w ustępie a i b niniejszego paragrafu, podaje załącznik Nr. 5 do niniejszych przepisów.

25. **Podania oficerów służby czynnej i stanu nieczynnego o zezwolenie na wyjazd.** a. Podania. Podania oficerów, wymienionych w pkt. 1 i 2 ust. a § 24 niniejszych przepisów, o zezwolenie na wyjazd w sprawach prywatnych zagranicę powinny być kierowane drogą służbową do tego organu M. S. Wojsk., który administruje sprawami personalnymi danego oficera, oraz zawierać następujące dane:

- 1) imię i nazwisko,
- 2) stopień,
- 3) formację, w której oficer pełni służbę (oficerowie w służbie czynnej),
- 4) miejsce pobytu (oficerowie w stanie nieczynnym),
- 5) dokąd ma zamiar wyjechać i na jak długo,
- 6) cel podróży.

b. Zezwolenia. W razie uwzględnienia podania oficera, zezwolenie zostaje przesłane drogą służbową, zaś w wypadkach nagłych (śmierć lub choroba w najbliższej rodzinie, przybywającej zagranicą, terminowe sprawy sądowe, majątkowe itp)—telegraficznie do rąk petenta.

25. Paszporty zagraniczne. a. Ogólnie. Wszelkie formalności, połączone z uzyskaniem paszportu na wyjazd zagranicę, zainteresowani oficerowie załatwiają osobiście, wnosząc podania do właściwych władz administracyjnych (w Warszawie do Komisarjatu Rządu) na podstawie pisemnego zezwolenia kompetentnej władzy wojskowej (§ 24).

b. Paszporty ulgowe. W sposób, wskazany w ustępie a. niniejszego paragrafu, oraz ponadto na podstawie dowodów, dostarczonych przez siebie i zaświadczonych przez swych przełożonych, oficerowie załatwiają również formalności, związane z uzyskaniem ulgowego paszportu.

27. Wizy na paszporcie zagranicznym. Uzyskanie na paszporcie zagranicznym potrzebnych wiz jest obowiązkiem właściciela paszportu zagranicznego.

31. Wyjazdy oficerów w stanie spoczynku i w rezerwie. a. Podania. Niepowołani do służby czynnej oficerowie w stanie spoczynku i oficerowie rezerwy wnoszą podania o zezwolenie dowódcy okręgu korpusu na wyjazd zagranicę we właściwej powiatowej komendzie uzupełnień osobiście lub listem poleconym, podając stopień, imię i nazwisko, rok urodzenia, miejsce faktycznego zamieszkania i możliwie dokładny adres w kraju, do którego wyjeżdżają.

b. Meldowanie wyjazdu i powrotu. Oficerowie ci meldują dowódcy okręgu korpusu przez powiatową komendę uzupełnień:

- 1) Wyjazd zagranicę, z podaniem daty wyjazdu i zamierzonego powrotu, oraz
- 2) powrót do kraju z podaniem daty.

c) Zgłoszenia zagranicę. Niepowołani do służby czynnej oficerowie w stanie spoczynku i oficerowie rezerwy, będąc zagranicą (zarówno w Europie, jak i poza Europą), powinni dopełnić w terminie do dni 14 przepisanych zgłoszeń u właściwej władzy konsularnej, najbliższej ich miejsca zamieszkania, oraz zawiadomić odnośny konsulat o każdej zmianie miejsca pobytu.

d. Przedstawianie dokumentów. Zgłoszenia co do przybycia lub odjazdu, wreszcie co do pobytu w danej miejscowości, oficerowie w stanie spoczynku i oficerowie rezerwowi uskuteczniają z reguły ustnie i osobiście z równoczesnym przedstawieniem dokumentu legitymacyjnego. Zgłoszenie to może się odbyć pisemnie lub przez zastępcę tylko w tym wypadku, gdy zgłoszenie osobiste jest niewykonalne.

e. Potwierdzenie zgłoszenia. Dopełnienie obowiązku zgłoszenia zostaje potwierdzone na dokumencie legitymacyjnym, w wypadku zaś gdy dokumentu legitymacyjnego nie można przedstawić, potwierdzenia o do-

pełnieniu obowiązku zgłoszenia się udziela właściwa władza, wydając zgłaszającemu się krótkie zaświadczenie.

32. Wstrzymanie wyjazdów w razie mobilizacji. Z chwilą zarządzenia mobilizacji następuje ogólne bezwarunkowe wstrzymanie udzielania oficerom zezwoleń na wyjazd zagranicę, oraz już zezwolonych oficerom wyjazdów z granic Państwa Polskiego.

Z tą chwilą zezwolenie na otrzymanie paszportu zagranicznego wydaje jedynie minister spraw wojskowych.

33. Ruch turystyczny i pograniczny. Postanowienia niniejszego rozdziału nie dotyczą ruchu turystycznego i pogranicznego, który regulują przepisy.

34. Moc obowiązująca. Przepisy niniejsze nabierają mocy obowiązującej z dniem 1 lipca 1927 r.

200.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 6 września 1927 r. L. III-21759-27.

Do

Zarządów Szkół Doksztalających Okręgu Szkolnego Wileńskiego

W sprawie nieusprawiedliwionej nieobecności nauczycieli szkół doksztalc. na lekcjach.

Na mocy rozporządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 27 sierpnia 1927 r. Nr. III-D. R. 12334-27, Kuratorjum wobec zdarzających się w szkołach doksztalających wypadków nieprzybycia nauczyciela na lekcję bez usprawiedliwionej przyczyny i bez uprzedniego zawiadomienia, umożliwiającego zarządzenie odpowiedniego zastępstwa, co powoduje przerwę w normalnym biegu nauki szkolnej, zarządza co następuje:

1) Przy zawieraniu umów ustnych lub pisemnych z nauczycielami i kierownikami szkół zawodowych doksztalających w warunkach umowy należy zastrzec: a) że nieprzybycie na lekcję, przewidzianą rozkładem godzin bez należytego usprawiedliwienia, pociągnie za sobą potrącenie z płacy danego nauczyciela wynagrodzenia, jakie przypada za opuszczoną godzinę. Potrącić należy kwotę, odpowiadającą wynagrodzeniu za godzinę efektywną, ponieważ powinno ono objąć część płacy za miesiące wakacyjne i dni świąteczne, b) że powtarzające się opuszczanie lekcji bez należytego usprawiedliwienia przez nauczyciela będzie uważane za uchylenie się od wykonywania przyjętych na siebie obowiązków i może być traktowane, jako zerwanie umowy przez nauczyciela.

2) Zastępstwo za nieobecnego nauczyciela zarządza kierownik szkoły, mając na uwadze przede wszystkim zachowanie ciągłości nauczania danego przedmiotu.

3) Z kwoty osiągniętej z potrąceń za godziny, opuszczone przez nauczyciela, będzie wypłacane wynagrodzenie za zastępstwo tym nauczy-

cielom, którzy zastępowali nieobecnego, jeżeli poświęcali na to czas poza godzinami swoich zajęć (lekcyj), przewidzianych rozkładem godzin w szkole, przyczem norma wynagrodzenia za zastępstwo równa jest normie potrąceń.

Łączenie uczniów klasy, której nauczyciel jest nieobecny, z uczniami innej klasy na naukę wspólną jest dopuszczalne tylko w ostateczności. Nauczycielowi, zajmującemu się klasami połączonymi, przysługuje tylko wynagrodzenie normalne (za jedną klasę), pomimo dokonania potrąceń nauczycielowi nieobecnemu.

Kierownik Szkoły zastępuje nieobecnego nauczyciela z urzędu i nie przysługuje mu wynagrodzenie za zastępstwo.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego.
(—) *L. Kuczewski*
p. o. Naczelnika Wydziału.

201.

Ogłoszenia urzędowe.

Nieodebrane akcje Banku Polskiego.

Kuratorjum podaje do wiadomości, iż posiada na przechowaniu imienne akcje Banku Polskiego niżej wymienionych osób:

- 1) Ks. Rynkiewicz Piotr, prof. gimn. im. J. Słowackiego Nr. akc. 318922
- 2) Nowacka Jadwiga, naucz. szkoły powszechnej m. Wilna Nr. akc. 321010
- 3) Pliszka - Ranuszewiczowa Katarzyna, naucz. szkoły powszechnej m. Wilna. Nr. akc. 321042
- 4) Szutowiczówna Emilja, naucz. szkoły powszechnej pow. wilejskiego Nr. akc. 321045
- 5) Dziedziulówna Janina, naucz. szkoły powszechnej Nr. bkc. 321047
- 6) Białousówna Ewa, naucz. szk. powsz. Nr. akc. 321057
- 7) Wolski Marjań, naucz. szkoły powsz. Nr. akc. 321059
- 8) Balon Kazimierz, naucz. szk. powsz. Nr. akc. 321063
- 9) Filipowicz Konstanty, naucz. szk. powsz. Nr. akc. 321065
- 10) Kretowicz Piotr, naucz. szkoły powsz. Nr. akc. 321067
- 11) Wisłocki Czesław, naucz. gimn. im. J. Lelewela Nr. akc. 321138—321200
- 12) Szolkowska Malwina, naucz. gimn. im. św. Kazimierza w Wilejce Nr. akc. 321233

Kuratorjum wzywa wymienione osoby do odbioru wymienionych akcji w terminie do dnia 31-XII r. b. Po upływie tego terminu niepodjęte akcje przekazane zostaną do Ministerstwa W. R. i O. P.

**Wykaz szkół Okr. Szk. Wileńskiego,
w których nauka uprawnia w r. szk. 1927/28 do zwrotu
opłaty szkolnej w myśl art. 10 ustawy uposażeniowej.**

Województwo Nowogródzkie.

1. Baranowicze, Gimnazjum koedukacyjne Walentyny Szulickiej.
2. Lida, Gimnazjum koedukacyjne Mojżesza Dworeckiego (klasy od I do IV włącznie).
3. Nowogródek, Gimnazjum koeduk. z białorusko-rosyjskim jęz. naucz. Komitetu Rodzielskiego (klasy od I do III włącznie).
4. Słonim, Gimnazjum koeduk. żydowskie T-wa Szkoły Średniej (klasy od I do VII włącznie).
5. Stołpce, Gimnazjum koedukacyjne T-wo Szkoły Średniej.

Województwo Wileńskie.

1. Druja, Polskie gimnazjum koedukacyjne im. Króla Stefana Bato-rego—Zgromadzenia OO. Marjanów.
2. Mołodeczno, Polskie gimnazjum koedukac. im. Tomasza Zana — T-wa Polskiej Szkoły Realnej.
3. Wilno, gimnazjum męskie OO. Jezuitów.
4. Wilno, gimnazjum żeńskie Zgromadzenia SS. Najświętszej Rodziny z Nazaretu.
5. Wilno, gimnazjum koeduk. z polskim jęz. nauczania Chaima Ep-sztejna.
6. Wilno, gimnazjum archidiecezjalne męskie Kurji Metropolitalnej Wileńskiej rzymsko-katolickiej.
7. Wilno, liceum żeńskie im. Filomatów — Stanisławy Pietraszkiewiczówny.
8. Wilno, gimnazjum koedukacyjne Ferdynanda Welera,
9. Wilno, gimnazjum koeduk. T-wa Rozpowszechniania Oświaty,
10. Wilno, gimnazjum koeduk. Żydowsk. T-wa Pedagogów,
11. Wilno, liceum żeńskie im. św. Scholastyki PP. Benedyktynek,
12. Wilno, liceum żeńskie Zgromadzenia SS. Wizytek,
13. Wilno, gimnazjum męskie Zgromadzenia Ks. Ks. Misjonarzy,
14. Wilno, gimnazjum koeduk. Ety Dziecielskiej,
15. Wilno, gimnazjum koeduk. z litewskim językiem nauczania im. Witolda Wieikiego — Litewskiego Stowarzyszenia Oświatowego „Rytas”.

PODZIAŁ**rejonów wizytacyjnych w szkolnictwie powszechnem
Kuratorium O. Szk. Wil. od dn. 1 października 1927 r.***Naczelnik wydziału p. S. Pogorzelski wizytuje:*

Szkoły powszechne m. Wilna.

Wizytator Szkół powszechnych p. C. Eymont:

Szkoły powszechne województwa Wileńskiego (oprócz m. Wilna).

p. o. Wizytatora p. T. Młodkowski:

Szkoły powszechne województwa Nowogródzkiego.

p. o. Wizytatora p. Z. Szulczyński:

Seminarja nauczycielskie województwa Wileńskiego i Nowogródzkiego.

Ruch służbowy.**Kuratorjum Okr. Szk. Wileńskiego.**

Pan Minister W. R. i O. P. dekretem z dn. 19-IX 1937 r. L. O. Prez. 5606-27 powierzył od dnia 1 października r. b. dotychczasowemu p. o. Dyrektora Państwowego Seminarjum Nauczycielskiego męskiego im. T. Zana w Wilnie, p. Zygmuntowi Szulczyńskiemu, pełnienie obowiązków wizytatora szkół tutejszego Kuratorium.

Pan Minister W. R. i O. P. dekretem z dnia 28-IX r. b. L. O. Prez. 5909-27 zamianował z dniem 1 października r. b. wizytatora szkół tutejszego Kuratorium, p. Cezarego Eymontta, VI st. służbowego, wizytatorem szkół w V st. służbowym.

Przeniesieni z dniem 1 października r. b. z Kuratorium Okręgu Szkolnego Białostockiego do Kuratorium O. S. Wileńskiego na równorzędne stanowiska

etatowi:

- p. p. 1) Sienkiewicz Bronisław—referendarz VII st. sł.
 2) Prawdzik Michał—asesor VIII st. sł.
 3) Licznarowski Antoni—asesor VIII st. sł.
 4) Minkiewicz Antoni—urzędnik VIII st. sł.
 5) Hessówna Julja—urzędnik IX st. sł.
 6) Proczke Stefan—urzędnik IX st. sł.
 7) Grygorczyk Witold—urzędnik X st. sł.
 8) Urbańska Stanisława—urzędnik XI st. sł.

kontraktowi:

- 1) Ostrowski Józef—pracownik VIII st. sł.
 2) Iljin Modest—pracownik IX st. sł.
 3) Waszniewski Andrzej—pracownik X st. sł.

z Kuratorium Okręgu Szkolnego Poleskiego:

- 1) Daab Zygmunt—pracownik IX st. sł.

Szkolnictwo średnie.

Przeniesienia:

Rutkowski Antoni, pism. Kuratorjum z dn. 23.III.27. L. II-6665/27 przeniesiony ze stanowiska nauczyciela etatowego Sem. Naucz. Żeńskiego w Wilnie na równorzędne stanowisko do G. P. im. Piłsudskiego w Święcianach od 1.IX.27.

Ksok Franciszek, pism. Kuratorjum z dn. 16.8.27. L. II-20066/27 przeniesiony ze stanowiska nauczyciela etatowego Gimn. państw. im. Piramowicza w Dziśnie na równorzędne stanowisko do Gimn. państw. im. J. Słowackiego w Wilnie i przydzielony do Parku sportowego od 1.IX.27.

Grygiel Romuald, pism. Kuratorjum z dn. 16.8.27. L. II-20065/27 przeniesiony ze stanowiska nauczyciela etatowego Gimn. państw. im. J. Słowackiego w Wilnie, na równorzędne stanowisko do Gimn. państw. im. Mickiewicza w Wilnie od 1.IX.27.

Wyszomirski Jerzy, pism. Kuratorjum z dn. 17.V.27 L. II-10633/27 przeniesiony ze stanowiska nauczyciela etatowego G. P. im. Św. Kazimierza w N. Wilejce na równorzędne stanowisko do G. P. im. J. Lelewela w Wilnie od 1.IX.27.

Hejbowicz Antoni, pism. Kuratorjum z dn. 24.IV.27. L. II-7786/27 przeniesiony ze stanowiska nauczyciela etatowego G. P. im. Św. Kazimierza w N. Wilejce na równorzędne stanowisko do Gimn. państw. im. J. Lelewela w Wilnie od 1.IX.27.

Turkowska Marja, pism. Kuratorjum z dn. 6.7.27. L. II-16471/27 przeniesiona ze stanowiska nauczycielki tymczasowej Semin. Naucz. Żeńskiego na równorzędne stanowisko do G. P. im. J. Czartoryskiego w Wilnie od 1.IX.27.

Pindelski Adam, pism. Kuratorjum z dn. 2.V.27 r L. II-9594/27 przeniesiony ze stanowiska nauczyciela etatowego GP. im. H. Sienkiewicza w Wilejce na równorzędne stanowisko do GP. im. Piłsudskiego w Święcianach od 1.IX.27.

Bojakowski Paweł, pism. M. W. R. i O. P. zdn. 8.VI.27. L. II-7088/27 przeniesiony ze stanowiska nauczyciela tymczasowego GP. im. Marji Konopnickiej we Włocławku na równorzędne stanowisko do GP. im. Z. Augusta w Wilnie od 1.IX.27 na własną prośbę.

Szapowska Wanda, pism. Min. W. R. i O. P. z dn. 30.VIII.27. L. II-10786/27 przeniesiona ze stanowiska nauczycielki Gimn. państw. w Nakle na równorzędne stanowisko do Gimnazjum Państw. im. H. Sienkiewicza w Wilejce od 1.IX.27 na własną prośbę.

Kuryłło Zenon, pism. Minist. W. R. i O. P. z dn. 7.IX.27 L. II-12205/27 przeniesiony ze stanowiska nauczyciela etatowego Gimn. państw. im. J. Piłsudskiego w Święcianach na równorzędne stanowisko do Gimn. państw. w Siedlcach od 1.IX.27 na własną prośbę.

Skórka Andrzej, Nauczyciel Gimnazjum Państw. im. Piramowicza w Dziśnie pism. Minist. z dn. 16.V.27 L. O. Prez. 2828/27 przydzielony do Kuratorjum O. S. Wil. od 1.VIII.27.

Zagórski Antoni, pism. Minist. z dn. 16.8.27 L. II-10036/27 przeniesiony ze stanowiska nauczyciela etatowego Gimn. państw. im. Piramowicza w Dziśnie na równorzędne stanowisko do Gimnazjum Państw. klasycznego w Grudziądzu od 1.IX.27.

Nominacje:

Borowski Janusz, pism. Minist. W. R. i O. P. z dn. 7.7.27 L. II-7559/27 mianowany nauczycielem tymczasowym bezterminowo w Gimn. państw. im. J. Śniadeckiego w Oszmianie od 1.IX.27.

Czechowski Włodzimierz, pism. Minist. W. R. i O. P. z dn. 8.IX.27 L. II-12777/27 mianowany nauczycielem etatowym w Gimn. Państw. im. Zyg. Augusta w Wilnie od 1.IX.27.

Ehrman Alfred, pism. Minist. z dn. 24.V.27 L. II-6393/27 zwolniony ze stanowiska nauczyciela etatowego Gimn. państw. im. Z. Augusta w Wilnie od 1.IX na własną prośbę i od tejże daty mianowany nauczycielem kontraktowym w tymże zakładzie.

Ks. Marcinkowski Stanisław, pism. Minist. z dn. 26.IX.27 L. II-13839/27 mianowany nauczycielem tymczas. w GP. im. Mickiewicza w Wilnie od 1.IX.27 bezterminowo.

Dr. Hirsberg Adolf, pism. Min. W. R. i O. P. z dn. 2.8.27 L. II-9150/27 mianowany nauczycielem tymczas. w GP. im. J. Słowackiego w Wilnie i przydzielony do Kuratorjum O.S.W. od 1.IX.27 r.

Krzyżkow-Solecki Stanisław, pism. Minist. W. R. i O. P. z dn. 30.8.27 L. II-21149/27 mianowany nauczyc. tymczasowym w Gimn. Państw. im. Piramowicza w Dziśnie od 1.IX.27 na przeciąg roku szkolnego 1927/28.

Pleśniewiczówna Ernestyna, pism. Minist. W. R. i O. P. z dn. 7.IX.27 L. II-11551/27 mianowana nauczyc. tymczas. w Gimn. Państw. im. Piramowicza w Dziśnie od 1.IX.27 r. bezterminowo i przydzielona do Gimn. prywatnego w Druj.

Szutowicz Henryk, pism. Minist. W. R. i O. P. z dn. 17.8.27 L. II-11097/27 mianowany nauczyc. tymczas. w Gimn. Państw. im. J. Śniadeckiego w Oszmianie od 1.IX.27 na przeciąg roku szkolnego 1927/28.

Kunc Stanisław, pism. Minist. W. R. i O. P. z dn. 24.9.27 L. II-12576/27 mianowany nauczyc. tymczasowym Gimn. Państw. im. J. Piłsudskiego w Święcianach od 1.IX.27 na przeciąg roku 1927/28.

Ks. Potocki Władysław, pismem Minist. z dn. 29-X 1927. L. II-14140-27 mianowany nauczycielem tymczasowym Gimn. Państw. im. H. Sienkiewicza w Wilejce od 1-IX 1927 r. bezterminowo.

Zyskowska Marja, pismem Minist. z dn. 25-VIII 1927. L. II-7560-27 mianowana nauczycielką tymczasową w Gimnazjum Państw. im. Śniadeckiego w Oszmianie od 1-IX 1927 bezterminowo i przydzielona do Gimnazjum prywatnego im. T. Zana w Mołodecznie.

Zwolnienia:

Naruszewicz Bolesław, pismem Minister. z dn. 24-V 1927. L. II-6395-27 zwolniony ze stanowiska nauczyciela Gimnazjum Państw. im. J. Śniadeckiego w Oszmianie od 1-IX 1927 r.

Hołowko Stanisław, pismem Minist. z dn. 22-VIII 1927. L. II-8324-27 zwolniony ze stanowiska nauczyciela Gimn. im. Tomasza Zana w Mołodecznie od 1-IX 1927 r.

Orłowski Józef, pismem Minist. z dn. 12-IX 1927. L. II-12971-27 zwolniony ze stanowiska nauczyciela Gimnazjum Państw. im. Piramowicza w Dziśnie od 1-IX 1927 r.

Dmochowski Eugenjusz, pismem Minist. z dn. 22-III 1927. L. II-3067-27

zwolniony ze stanowiska nauczyciela Gimnazjum Państw. im. J. Lelewela w Wilnie od 1-IX 1927 r.

Kopeć-Stokowa Marja, pismem Minist. z dn. 5-VIII 1927. L. II-8822-27 udzielono urlopu rocznego bezpłatnego od 1-IX 1927 r.

Gorski Wilhelm, pismem Minist. z dn. 24-VIII 1927. L. II-6391-27 zwolniony ze stanowiska nauczyciela Gimn. Państw. im. J. Lelewela w Wilnie od 1-IX 1927 r.:

Na stanowiska nauczycieli kontraktowych zostali zaangażowani od 1-IX 1927 r.:

Gimnazjum Państw. im. Słowackiego w Wilnie: *Wyleżyński Adam*.

Gimnazjum Państw. im. Czartoryskiego w Wilnie: *Umiaszowska Jadwiga*, *Kiewliczówna Janina*, *Budzyńska Irena* i *Wrześniowska Aurelja*.

Państwowe Prawosławne Seminarjum Duchowne w Wilnie: *Wierzyński Józef*, *Stankiewicz Jan*, *Pieniżkówna Janina*, *Sawiński Leon*, *Jużyk Paweł*, *Marcenko Anatol*, *Bejer Wiktor*, *Snieżyński Aleksy* i *Łęski Józef*.

Gimnazjum Państw. im. Piramowicza w Dziśnie: *ks. Sakowicz Bazyle*, *Klakla Franciszek*, *Szantyrówna Bronisława*, *Dobkiewicz Jan*, *Drabik Edmund* i *Kijanowska Anna*.

Gimnazjum Państw. im. Sienkiewicza w Wilejce: *Bosakowski Edward*, *Vorbrodł Stanisław*, *Łazarewicz Wiktor* i *Sidorowiczówna Katarzyna*.

Gimnazjum Państw. im. Piłsudskiego w Świecianach: *Głębocka Anna* i *Kietzówna Eugenja*.

Gimnazjum Państw. im. J. Śniadeckiego w Oszmianie: *Borkowski Jan*

Gimnazjum im. Św. Kazimierza w N.-Wilejce: *Kalenkiewiczówna Anna*, *Kwolekówna Marja* i *ks. Kiryk Anatol*.

Gimnazjum Państw. im. J. Lelewela w Wilnie: *Telmaszewski Michał*.

Gimnazjum Państw. im. Orzeszkowej w Wilnie: *Freynathowa Małgorzata* i *Wrześniowska Aurelja*.

Gimnazjum Państw. im. Mickiewicza w Wilnie: *Loppe Zygfryd*, *Luboińska Marja*, *Kospoth-Pawłowski Władysław* i *Salnicki Mikołaj*.

Komunikaty i zawiadomienia.

Spis filmów krajoznawczych Polski.

Z inicjatywy Międzyministerjalnej Komisji Turystycznej istniejącej przy Ministerstwie Robót Publicznych, została stworzona Podkomisja Filmowa, której zlecono przejrzenie materiału filmowego ze zdjęciami Polski, znajdującego się w posiadaniu rozmaitych firm.

Podkomisja, odbywszy przegląd, opracowała spis filmów, zakwalifikowanych wedle trzech grup: filmy dobre, względnie, bardzo dobre, zasługujące na polecenie do wyświetlania w kraju i zagranicą, dostateczne, które można wyświetlać w kraju i niedostateczne, których wyświetlanie nie może być polecone. Nadmieniamy się, że filmy bardzo dobre i dobre mogą być z pożytkiem wyświetlane, jako filmy oświatowe i szkolne.

Podaje się niżej spis tych filmów, który zawiera też adresy firm, do których można się zwracać o wypożyczenie filmów. Potrzebnych wyjaś-

nień udziela Polski Związek Przemysłu Filmowego w Warszawie, ul. Wierzbowa Nr. 7.

A. Wytwórni DEPKIN (Y.M.C.A.) w Warszawie ul. Mokotowska Nr. 14.

1) *Wilanów i okolica* film o dług. 320 m. zdjęty w jesieni 1926 r. przez operatora Stokowskiego, uznany za dobry.

2) *Kazimierz i Puławy* film wykonany w r. 1926 przez oper. Stokowskiego, o dług. 330 m., uznany za dobry.

3) *Jabłonna* film z r. 1926 zdjęty przez oper. Stokowskiego, o dług. 204 m., uznany za dobry.

4) *Raszyn i Falenty* film jak poprzedni o dług. 264 m., uznany za dobry.

5) *Płock i Czerwińsk* film jak poprzedni o dług. 180 m., uznany za dobry.

6) *Łowicz i Arkadja* film jak poprzedni o dług. 175 m., uznany za dobry.

7) *Warszawa*, film zdjęty w r. 1924 przez oper. Stokowskiego, uznano za nie nadający się do demonstrowania ze względu na nieartystyczne ujęcie zabytków architektonicznych i pominięcie wielu wybitnych osobliwości Warszawy.

8) *Toruń*, film o dług. 289 m. zdjęty w r. 1926 przez p. Stokowskiego, z powodu nieartystycznego ujęcia uznano za nie nadający się do wyświetlania.

9) *Grudziądz*, film zdjęty w r. 1926 przy okazji wyścigów motocyklistów nie ma żadnej wartości krajoznawczej.

10) *Pomorze*, film zdjęty w r. 1926 przez p. Stokowskiego, o dług. 728 m. przedstawia miejscowości w Szwajcarii Kaszubskiej (zdjęcia dostateczne), oraz miejscowości nadmorskie (zdjęcia dobre, a częściowo bardzo dobre).

B. Filmy wytwórni „SPLENDID” w Warszawie:

1) *Uzdrowiska Polskie*, film zdjęty w r. 1926, o dług. 600 m. Wchodzące w skład tego filmu zdjęcia Żegiestowa, Rabki, Szczawnicy, Krościenka, Czorsztyna, Niedzicy i Pienin, uznano za dobre, natomiast zdjęcia Krynicy za mierne.

C. Wytwórnia „FALANGA” przedłożyła dwa filmy:

1) *Toruń*, film o dług. 400 m. zdjęty w r. 1926 przez p. Zawisławskiego, uznany za bardzo dobry.

2) *Tatry w zimie*, film z cyklu „Uzdrowiska i zdrojowiska” zdjęty w r. 1926 przez p. Zawisławskiego, o dług. 300 m., uznano za bardzo dobry.

D. Filmy wytwórni „SFINKS”:

1) *Wilanów*, film o dług. 200 m. zdjęcia p. Korsaka, z r. 1925. Film bardzo dobry.

2) *Zawody narciarskie w Tatrach* z r. 1922 zdjęcia p. Zawisławskiego, film o dług. m. Zdjęcia dobre jako zdjęcia sportowe, mniej jako krajoobrazowe.

3) *Krynica*, film dług. 300 m., wykonany w r. 1926 przez inż. Gniazdowskiego, uznany za bardzo dobry.

4) *Druskieniki i Grodno*, film o dług. ... m., wykonany w r. 1926 przez p. Zawisławskiego, uznany za doskonały. Dla użytku zagranicy należy go skrócić.

5) *Kazimierz nad Wisłą*, film o dług. 350 m., wykonany w r. 1926 przez p. Zawisławskiego, uznany za bardzo dobry.

6) *Czersk*, film z r. 1917, uznany za dobry.

E. Film p. Wroczyńskiego „Międzynarodowy Kongres Studentów w r. 1924”.

Z filmu tego w 7 częściach o dług. 2.500 m. zdjętego we wrześniu 1924 r., tylko niektóre części mają znaczenie krajoznawcze, inne tylko aktualne.

W szczególności znaczenie aktualne ma część I (Otwarcie Kongresu w Warszawie), część V i VI (Międzynarodowe Akademickie Zawody Sportowe w Warszawie). Natomiast znaczenie krajoznawcze ma część II (Wycieczka do Wilna), część III (Wycieczka do Poznania), część IV (Warszawa i Wilanów), część VII (Wycieczka do Krakowa). Z tych zdjęcia Wilanowa uznano za mierne, Poznania, Warszawy i Krakowa za dobre. Miasta te i ich zabytki są zdjęte tylko fragmentarycznie.

F. Film wytwórni „FILMOTWÓRNIA” Martynowskiego w Poznaniu (Al. Marcinkowskiego 22):

1) *Odrodzona Polska*, zawiera fragmenty krajoznawcze wplecione w ogólną fabułę. Zdjęcia krajoznawcze dotyczą głównie województwa poznańskiego, przyczem uznano je za mierne.

2) *Widoki Poznania i Poznańskiego*, film o dług. 295 m., posiada dobre szczegóły, całość uznano jednakże za mierną.

3) *Ogród Zoologiczny w Poznaniu*, film o dług. 210 m., uznano za bardzo dobry jako film oświatowy.

G. Cykl filmów Automobilklubu Polski (Warszawa, ul. Ossolińskich Nr. 6) w szczególności:

1) Film z wyścigów samochodowych w Strudze z r. 1923.

2) Film „Raid Automobilklubu Polski z r. 1924”. Część I i II.

3) Raid Małopolskiego Klubu Automobilowego we Lwowie w r. 1926.

Wszystkie te filmy uznano za mające wyłącznie znaczenie aktualne, a nie mające z powodu braku zdjęć krajobrazu, trwałej wartości krajoznawczej.

H. Ponadto przejrano kilka filmów bez wartości krajoznawczej, które natomiast mogą mieć pewną wartość naukową względnie historyczną. Są to w szczególności filmy:

1) Film wytwórni „Argus” w Warszawie „Pogrzeb Reymonta” 9 grudnia 1925 r. Do filmu tego dołączono też uroczystości jubileuszowe Reymonta w *Wierzchosławicach* w sierpniu 1925 r.

2) Film firmy „Sfinks” „Wręczenie buławy Marszałkowi Piłsudskiemu” w r. 1920 w Warszawie.

- 3) Film tej samej firmy „*Otwarcie Uniwersytetu w Wilnie*” w r. 1919.
 4) Film wytwórni „Falanga” w Warszawie z cyklu „*Podróż po Polsce*” przedstawia długie zdjęcia „*Monopolu Tytoniowego*” o treści wyłącznie przemysłowej.
 5) Film p. Malczewskiego z dn. 22 stycznia 1927 r. „*Polowanie reprezentacyjne w Spale*” przedstawia polowanie przy udziale Prezydenta Rzeczypospolitej, ministrów oraz posłów państw zagranicznych.

I. Film Kinematograficznej Agencji Propagandowej „KAPOFILM” Warszawa, ul. Senatorską 38.

Film „*Śląsk żrenica Polski*” w 8 częściach o długości 3.250 metrów, zdjęty w miesiącach zimowych 1926/27 pod kierownictwem p. Palukiewicza, przez pp. Właszkę, Muchę i Wytrębówiczą, uznała Komisja za najlepszy z filmów krajoznawczych, jakie dotychczas przejrano. Jego wyświetlanie może być polecone zarówno dla celów oświatowych w kraju, jak i dla celów propagandowych zagranicą, gdyż film doskonale obrazuje Śląsk, jego przeszłość, życie społeczne, górnictwo, hutnictwo, przemysł, daje widoki wszystkich większych miast, zakładów kapielowych, Beskidów Śląskich, typów ludowych i t. p.

Film podzielono na 8 części.

Część I (520 metrów) daje ogólne widoki województwa śląskiego z lasem kominów fabrycznych, fragmenty hut i fabryk, oraz kopalń, pomysłowo przedstawioną historję Śląska ilustrowaną mapami, oraz sceny z powstania w r. 1921 malowniczo ujęte.

Część II (390 metrów) daje doskonały obraz produkcji cynku (huty i kopalnie) i ołowiu.

Część III (390 m.) przedstawia przemysł żelazny, huty w Królewskiej Hucie, Hajdukach, Nowym Bytomiu i t. d.

Część IV (425 m.) przedstawia fabrykę związków azotowych w Chorzowie, fabrykę dynamitu pod Bieruniem, Królewską Hutę, Mysłowice i Pszczynę.

Część V (510 m.) przedstawia produkcję węgla (wnętrze kopalń i odnośne tablice statystyczne).

Część VI (372 m.) przedstawia przerabianie węgla na koks, rozmaite fabryki i sceny aktualne, jak np. defiladę Związku Powstańców przed wojewodą Grażyńskim.

Część VII (383 m.) przedstawia Lubliniec, Rybnik, Jastrzębie, Zdrój, Bielsk, Cieszyn, oraz Beskidy Śląskie, w szczególności Baranią Górę i Wisłę.

Część VIII (260 m.) przedstawia życie społeczne, uroczysty obchód rocznicy przyłączenia Śląska do Polski w Katowicach, masowy protest, przysięgę i pochód.

Całość obrazuje doskonale życie województwa śląskiego, zaś poszczególne części mogą być z pożytkiem wyświetlane jako filmy naukowe, szkolne. Zaznaczyć należy, że film jest bardzo dobry nie tylko pod względem układu, ale także pod względem technicznego wykonania i ujęcia krajobrazu.

J. Film firmy Adam Wisłocki i R. Kawalec w Wilnie (Adres Adam Wisłocki, Wilno, ul. Mickiewicza 1).

Film p. t. „*Prastare Wilno w dniu koronacji Matki Boskiej Ostrobramskiej*”.

Film ten o ogólnej długości 2.000 metrów w 4 częściach został wykonany częściowo w maju i w czerwcu 1927 r. (pierwsze dwie części), częściowo zaś w dniach uroczystości koronacyjnych t. j. 1, 2, 3 lipca 1927.

Reżyserem filmu był p. Adam Wisłocki, jako operator był czynny p. Ferdynand Flassak.

Film uznała Komisja za bardzo dobry. Pierwsze dwie części, przedstawiające Wilno i jego zabytki, zdjęte bardzo artystycznie pod względem ujęcia krajobrazu i wykonane technicznie bez zarzutu, mogą być demonstrowane w kraju i zagranicą, zaś część III i IV, dająca zdjęcia aktu koronacji M. Boskiej Ostrobramskiej i związanych z tem uroczystości nadaje się głównie dla wyświetlania w kraju, jako film, którego aktualność pozostanie długo trwałą, szczególnie dla wykładów krajoznawczych i szkolnych.

W części I i II widzimy doskonale ujęte ogólne widoki Wilna z rozmaitych punktów, widoki wszystkich piękniejszych gmachów świeckich i kościelnych, rzeki Wilji i sportów wodnych, okolic Wilna, szczególnie w dolinie rzeki Wilji i t. d. Zdjęto też bardzo efektowną scenę zjazdu oddziałów ułanów ze strome go urwiska do rzeki Wilejki i przeprawę przez Wilejkę.

Zdjęcia dotyczące uroczystości koronacyjnych dają widok obrazu M. B. Ostrobramskiej przed restauracją i podczas restauracji, procesje z obrazem z Ostrej Bramy do katedry, uroczystości koronacyjne na placu katedralnym przy udziale prezydenta Rzeczypospolitej Mościckiego i Marszałka Piłsudskiego, oraz szereg zdjęć z rozmaitych uroczystości i scen ulicznych, jakie w czasie koronacji odbywały się w Wilnie przy udziale pielgrzymek z Polski i z Litwy.

Komisja uznała jednogłośnie, że żadne z większych miast w Polsce nie zostało dotychczas zdjęte dla filmu równie pięknie, artystycznie i wyczerpująco, jak Wilno w powyższym filmie.

Dział nieurzędowy.

Z pobytu Pana Ministra W. R. i O. P. w Wilnie.

Pan Minister W. R. i O. P. Dr. Dobrucki przyjechał do Wilna 9-X by wziąć udział w uroczystości rocznicy oswobodzenia Wilna oraz w konferencjach, poświęconych omówieniu położenia, wywołanego ostatnimi zarządzeniami Rządu na tle sprawy litewskiej.

Ponadto Pan Minister poświęcił wiele czasu na omawianie spraw szkolnych z Kuratorem Okręgu Szkolnego Wileńskiego, w którego towarzystwie odbył wizytacje niektórych szkół, zwracając tym razem uwagę głównie na szkoły zawodowe. Pan Minister zwiedził szkoły techniczną i rzemieślniczą w Wilnie, przyczem zainteresował się stanem budowy gmachów dla obu tych szkół. Przy zwiedzaniu szkoły ogrodniczej Pan Minister wyraził uznanie dla wydatnej pracy dyrektora szkoły *p. Romana Krausego* nad organizacją zakładu i doprowadzeniem do wzorowego stanu pięknego ogrodu szkolnego.

Również korzystne wrażenie wywarło Państwowe Seminarjum nauczycielskie żeńskie w Trokach. Pan Minister zwiedził internat, jadalnię oraz sale szkolne, przysłuchiwał się lekcjom, rozmawiał z gronem nauczycielskiem i uczennicami; opuszczając szkołę podziękował dyrektorze zakładu *p. Julji Rutkowskiej* za jej wybitną działalność wychowawczą.

Wyjazd Pana Kuratora do Nowogródka.

Dnia 7.X wyjechał p. Kurator na dwa dni do Lidy i Nowogródka, by, w związku z ostatecznym przejęciem przez tutejsze Kuratorjum szkolnictwa nowogródzkiego, złożyć wizytę urzędową p. Wojewodzie Beczkowiczowi. Po omówieniu całego szeregu spraw aktualnych, tyjących się potrzeb szkolnictwa nowogródzkiego, p. Wojewoda i p. Kurator zwiedzali wspólnie szkołę powszechną w Lipniskach, szkołę zawodową w Lidzie, nadto wzięli udział w uroczystości poświęcenia nowego budynku szkolnego w Gieranonach (pow. lidzki).

ODCZYTY PEDAGOGICZNE

przy Centralnej Bibliotece Pedagogicznej KOSW.

Z inicjatywy Zarządu Centr. Bibliot. Pedag. KOSW w Wilnie zapoczątkowane zostały od października 1927 r. odczyty pedagogiczne, przeznaczone dla nauczycielstwa szkół wszelkich typów, oraz osób interesujących się zagadnieniami wychowawczymi. Odczyty odbywać się będą raz na miesiąc, mogą być jednak w przyszłości urządzone również częściej. Program odczytów ustali koło prelegentów, które zostanie w czasie najbliższym utworzone przez Zarząd Biblioteki. Odczyty odbywać się będą w sali im. Czartoryskiego w gmachu Kuratorjum.

W dn. 6 października 1927 r. odbyło się pierwsze inauguracyjne zebranie, na które złożyło się:

1. Przemówienie p. Kuratora dr. A. Ryniewiczza.
2. Odczyt wiz. dr. T. Mianowskiego p. t. Projekt nowego ustroju szkolnictwa w Polsce.